

**UCHWAŁA NR XIX/123/2016
RADY MIEJSKIEJ WIELICHOWA**

z dnia 13 grudnia 2016 r.

w sprawie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017 – 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się co następuje:

§ 1.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy Wielichowo uchwała się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021** w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wielichowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Genowefa Feldgebel

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2017-2021**

I. Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) definiuje **przemoc w rodzinie** jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżnia się następujące formy przemocy: przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, przemoc ekonomiczna, zaniedbanie.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Preambuła ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi „Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustawa ta nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsca w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, ponadto nakazuje opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

Na terenie gminy Wielichowo wg danych na koniec 2015 r. zamieszkuje 7037 mieszkańców. Przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Dominującym problemem jest alkoholizm oraz różne rodzaje zaburzeń psychicznych. Często przemoc wiąże się z niskimi dochodami, bezrobociem a także małą świadomością społeczną. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Najczęściej jest to temat wstydlivy i często przemilczany.

Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wielichowie:

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania te koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Liczba Niebieskich Kart w latach 2012-2015

Rok	Liczba	Liczba sprawców	Liczba rodzin	Liczba ofiar
-----	--------	-----------------	---------------	--------------

	Niebieskich Kart	przemocy	dotkniętych przemocą	przemocy w rodzinie
2012	8	8	8	11
2013	10	11	10	10
2014	6	7	6	6
2015	17	18	16	21

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. Cele programu :

- 1.zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wielichowo,
- 2.zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3.zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- a)budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- b)diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Wielichowo,
- c)podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- d)udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- e)oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

IV. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1.uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2.promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3.edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4.działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. Program jest spójny z Programami :

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wielichowo,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).

VI. Zasoby Gminy Wielichowo w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne:
 - gminne instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - a) Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - b) Rewir Dzielnicowych,

- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) placówki oświatowe,
- e) placówki służby zdrowia,
- f) organizacje pozarządowe,
- g) kościół,

- oraz instytucje współpracujące z poza terenu gminy Wielichowo:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp.,
- b) Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Wlkp.,
- c) Sąd Rejonowy w Grodzisku Wlkp.,
- d) Ośrodki Interwencji Kryzysowej,
- e) poradnie i ośrodki leczenia uzależnień,
- f) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Wlkp.,
- g) placówki oświatowe.

VII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
2. Dobra znajomość środowiska przez pracę pracowników socjalnych,
3. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. Silne więzi rodzinne,
6. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VIII. Zagrożenia w realizacji zadań:

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
3. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
4. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
5. Ubóstwo,
6. Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
7. Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

IX. Realizacja celów Programu

Cel strategiczny :

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cele operacyjne :

Cel 1 - Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wielichowo

Działania:

a) zapewnienie funkcjonowania w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Podmiot realizujący zadanie:

Burmistrz Wielichowa

b) współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

Podmioty realizujące zadanie:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od zasobów,

Podstawowe zadania do realizacji:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

c) Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

Podmioty realizujące zadania:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- gminne świetlice środowiskowe,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- inne, w zależności od zasobów gminy.

Podstawowe zadania do realizacji:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Cel 2 - Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

w

Działania:

- a) izolowanie sprawców od ofiar,
- b) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- c) przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
- d) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działania:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel 3 - Zwiększenie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami przemocy.

Działania:

a) rozszerzanie działań punktu informacyjnego:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- szkolenia dla osób zgłaszających gotowość do podjęcia oddziaływań adresowanych do sprawców przemocy,
- szkolenia z zakresu mediacji i negocjacji w sytuacjach konfliktowych,
- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”,
- nawiązanie współpracy z Ośrodkami Interwencji Kryzysowej.

Podmioty realizujące zadanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

b) prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działania:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Policja,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,

- przedstawiciele ochrony zdrowia.
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działania:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

X. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

XI. Sprawozdawczość

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 30 czerwca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

XII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Wielichowo, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2015 r. poz. 1390) na gminę nałożony został obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie między innymi poprzez opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Opracowanie takiego programu na lata 2017 r. – 2021 r. stanowi istotny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Burmistrz Wielichowa

Honorata Kozłowska